

અનુપમની હે અમૃતધારા...!

~ સદ્ગુરુ સાધુ પરમ પૂજ્ય અધિભદ્રાદા

શ્રી વડતાલધામ પદયાત્રા

૨૯ ડિસેમ્બર ૨૦૨૪, રવિવાર, શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ સ્કૂલ, શ્રી વડતાલધામ

પ્રગટ ગુરુદરિ સાહેબદાદાની સ્મૃતિ સાથે આપણે સૌએ શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજને ભાવ ધર્યા. બધાંને ચાલીને આવેલાં જોઈને પદયાત્રીઓની પર સાહેબદાદાએ અત્યંત પ્રસન્નતા વરસાવી એટલે સૌ ધન્ય થયાં ! બ્રહ્મસ્વરૂપ પ.પૂ. યોગીજી મહારાજની અદ્ભુત અમૃતવાણીની સ્મૃતિ કરીએ તો તેઓ એમ કહેતાકે, તીર્થસ્થાનનાં દર્શને આપણે જઈએ તો આપણને એક એક પગલે એક એક અશ્વમેઘ યજ્ઞ કર્યાનું પુણ્ય મળે. જે કોઈ આ યાત્રામાં જોડાયાં, વહેલાં ઊઠીને ચાલતાં આવ્યાં, સગવડ પ્રમાણેના વાલનમાં આવ્યાં, એ સર્વને ધન્યવાદ છે !

આણંદના એક ભક્તરાજ બ્રહ્મસ્વરૂપ યોગીજી મહારાજને પોતાની મોટરગાડીમાં બેસાડીને પધરામણીએ લઈ જતા હતા. બાપા સાથે વ્યક્તિગત વાત કરવાનો એ બહુ સુંદર મોકો હતો. એટલે એમણે પોતાની મુશ્કેલીની વાત કરી કે, ‘બાપા ! આ ધંધા, વ્યાપાર, વ્યવહાર, કામકાજ એટલું બધું છે કે અમારાથી આપ કલો છો એવી ધૂન, માળાને પ્રાર્થના થતી નથી.’ સાચા દિવની એમની પ્રાયશ્ચિત્તભરી પ્રાર્થના સાંભળીને યોગીબાપા એમ કહે છે કે, ‘ગુરુ, તમે અમને તમારી મોટરમાં લઈને ફેરવો છો તો તમારી ગાડીનાં જેટલાં ટાયર ફરે છે એટલી તમારી માળા જમા થાય છે.’ આ વાતને સંભારીને જેઓ પગપાળા આવ્યાં અને જેઓ મોટરગાડીમાં આવ્યાં એ બધાંને માળાનું ફળ મળી જાય એવી શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજના શ્રીચરણોમાં પ્રાર્થના કરીએ છીએ.

ગુરુદરિ સાહેબદાદાએ ભગવાનના સ્વરૂપમાં મનની વૃત્તિ અખંડ જોડી રાખવા પોતાની રુચિ ને પોતે કેવું જીવે છે એનું દર્શન એમની સેવામાં રહેલા સેવકોને કરાવે છે. આપણે કદાચ એવી અખંડ વૃત્તિ તો નથી રાખી શકતાં, પણ આવી સ્મૃતિઓને આપણે સંભારતાં રહીએ. ૨૭ વર્ષથી આપણી આ પદયાત્રા ચાલે છે. પહેલાં ગુરુસભાના થોડા યુવાનો અને અમારા વ્રતધારી સંતો દ્વારા આ કાર્યક્રમની શરૂઆત થઈ. એમનો જે તરવરાટ અને ગુરુભક્તિ માટેનો એમનો એવો ઉમંગ ને ઉત્સાહ કે વહેલી સવારે બધા તપોભૂમિ બ્રહ્મજ્યોતિથી નીકળી, શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજની આરતી પહેલાં મંદિરમાં ઘુંમટ નીચે બેસીને અમે ધૂનની રમઝટ જમાવતા. દ્વાર ખૂલે ને દર્શન થાય એ પહેલાંનો સમય વ્યર્થ વેડફવાને બદલે અમારી ભજનમંડળી, અમારા સંતો બધા નીચે ફ્લોર પર બેસીને ઘબઘબાટી બોલાવીએ. એ જ ભક્તિ, એ જ ઉમંગ, એ જ ઉત્સાહથી ધીરે ધીરે ચરોતર પ્રદેશના ભક્તો જોડાતા થયા, અમદાવાદ, વડોદરાના ભક્તો જોડાતા થયા અને અત્યારે તો છેક મુંબઈથી માંડીને કચ્છ સુધીના ભક્તો આ પદયાત્રામાં આવે છે; એ એમની ગુરુભક્તિ છે, પ્રભુભક્તિ છે ! એમની સેવા-સરભરા, સ્વાગત કરવાનો અમારા યુવાનોને ને સંતોને મોકો મળે છે એ બદલ અમે ગુરુદરિ સાહેબદાદાનો ને વડતાલ નિવાસી શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજનો હૃદયપૂર્વક આભાર માનીએ છીએ !

બહુ સુંદર શ્લોક છે - 'ધ્યાન મૂલં ગુરુમૂર્તિ' એટલે આપણે એમ સમજીએ કે, આંખો બંધ કરીને ગુરુની મૂર્તિનું ધ્યાન કરવું. પણ જો અખંડ અનુસંધાન - મારા ગુરુ રાજી થશે, મારા પ્રભુ રાજી થશે એનું હશે અને હરેક વિચાર, વાણી ને વર્તનને વ્યવહારમાં મૂકતાં પહેલાં આ પ્રકારની જાગૃતતા રાખવી એ ગુરુનું ધ્યાન ધર્યા બરાબર છે. શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાનની આ રમણ રેતી, તો આપણું જે મૂળ છે, જ્યાંથી આપણે કંઈક પામ્યાં છીએ; એનું ઋણ સતત સંભારતા રહેવું એ પણ છે 'ધ્યાન મૂલં'. હું આજે જે કંઈ પણ છું તે મારાં માતા-પિતા, વડીલો ને ગુરુજનોના આશીર્વાદને પરિણામે છું ! આપણો આખો માર્ગ કૃપાસાધ્ય છે ! તમે પગપાળા યાત્રા કરીને આવ્યાં કે તમે તમારી સગવડ પ્રમાણે જે વાહન મળ્યું એમાં વડતાલ આવ્યાં; પણ તમે

પદયાત્રાના કાર્યક્રમમાં જોડાયાંને, એટલે ધન્ય છે તમને ! પણ આ કૃપામાર્ગ છે ! આપણાં કોઈ સાધન એવાં નથી કે, જેનાંથી આપણે ગુરુની કૃપા અને પ્રભુની પ્રસન્નતા પ્રાપ્ત કરી શકીએ. કરોડ યજ્ઞ કરે, કરોડ વર્ષ સુધી તપ કરે, કરોડો ગાયોનું દાન કરે તો પણ જે પ્રાપ્તિ ના થાય, તે પ્રાપ્તિ કેવળ ને કેવળ ગુરુની કૃપાથી થાય છે !

ગુરુની કૃપા મેળવવા માટે શું કરીએ તો મારા ગુરુ રાજી થશે, મારા પ્રભુ રાજી થશે ? એવું અનુસંધાન રાખીને આધ્યાત્મિક માર્ગે- ઉત્થાનના માર્ગે આપણે ચાલી રહ્યાં હોઈએ ત્યારે ધ્યાન રાખવાની ગુરુહરિ સાહેબદાદાએ આપણને શીખ આપી છે કે, કોઈનાય અભાવ, અવગુણ, ખટપટ કે માથાકૂટમાં કદી પડવું નહીં. અને ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ આશીર્વાદ આપ્યા છે કે, 'ભગવાન અને ભગવાનના ભક્તોના ગુણ ગાવા અને સાંભળવા તો આ જીવ બ્રહ્મરૂપ થઈ જશે.' દેહના ભાવ સાથે એકરૂપ થયેલાં આપણાં માટે આવા કાર્યક્રમો દેહભાવથી નોખા પડવાના ઉત્થાનમાર્ગે ચાલવાના કાર્યક્રમો છે. ચાર વાગ્યે બ્રહ્મજ્યોતિથી ચાલતાં નીકળે એટલે દેહના ભાવથી છૂટા પડ્યા-ઉપર ઊઠ્યા. તો ભગવાનની ભક્તિ કરવામાં, ધૂન કરવામાં, માળા

જપવામાં, પ્રાતઃપૂજા નિયમિત રીતે કરવામાં અને ગુરુહરિ સાહેબદાદાએ નવા વર્ષના પ્રારંભે જે નિયમો આપ્યા છે એમાં અઠવાડિક સત્સંગસભા ને નિયમિત રીતે અડધો કલાકની ધૂન અને એક 'વચનામૃત' ને 'સ્વામીની વાતો' નો સ્વાધ્યાય કરવો; તે માટે દેહભાવથી ઉપર ઊઠી તે નિયમોનાં પાલન કરીએ. જાગૃત સાધકો માટે આ ઉત્થાનનો માર્ગ છે. ગુરુહરિ સાહેબદાદા તો વર્ષોથી આ જ વાત કરતા રહ્યા છે, તો તેનું જાગૃતતાપૂર્વક અનુસંધાન રાખીએ.

તેઓ અખંડ શાસ્ત્રીજી મહારાજ ને યોગીજી મહારાજની સ્મૃતિ રાખે છે અને તે સ્મૃતિ કરીને આપણે આખું વર્ષ 'ગુરુ આજ્ઞા મહિમાનું પર્વ' ઊજવવાનાં છીએ. કેટલા બધા પ્રસંગો છે ! ૧૯૬૫-૬૬ની સાલ એવી હતી કે, આખા સત્સંગની અંદર એક બહુ જ મોટી ઉત્કાંતિ,

હરણકાળ બ્રહ્મસ્વરૂપ યોગીજી મહારાજના સંકલ્પે, એમની શુભ હાજરી દરમિયાન થઈ. હોસ્ટેલની રૂમમાં મંદિર કરવાની ગુરુએ આજ્ઞા કરી. ત્યારે 'ધ્યાન મૂલમ્ ગુરુમૂર્તિ...' એ જ વાત હતી. હોસ્ટેલમાં મંદિર બનાવવાનું મારા ગુરુએ કહ્યું છે તો હું એમનો દાસ છું, સેવક છું, ભક્ત છું, અનુયાયી છું; એમનું જે વચન એનું પાલન કરવું એ મારી પવિત્ર ફરજ બને છે ને એ જ મારી ભક્તિ છે ! તો, ગુરુના વિશેની ભક્તિ આપણે કઈ રીતે અદા કરી શકીએ ?

ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના જીવનચરિત્રમાં એક પ્રસંગ છે. વરસતા વરસાદમાં એક ભક્તના ઘરનો મોભ ખસી ગયો. તો તેને મદદ કરવા માટે શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાન પોતે ગયા. તેઓએ પેલા ભક્તને કહ્યું, 'તું મારા ખભે ચઢી જા.' ખભે ચઢે એટલે ઊંચાઈ વધે અને જે મોભ ખસી ગયો છે એને પેલો સરખો કરે ને ટેકો આપે. સ્વાભાવિક છે કે, જેમને આપણે આપણા ભગવાન માન્યા, ઈષ્ટદેવ માન્યા, એમની સાથેનો શરીરથી પણ આવો અવિવેક સ્વપ્નમાં પણ આપણે કરવાનું વિચારીએ નહીં. પેલો કહે, 'બાપજી, તમારા ખભે ચઢવાનું !' ત્યારે સ્વામિનારાયણ ભગવાન ઝાટકીને એમ કહે છે કે,

**કરોડ યજ્ઞ કરે, કરોડ વર્ષ
સુધી તપ કરે, કરોડો ગાયોનું
દાન કરે તો પણ
જે પ્રાપ્તિ ના થાય, તે પ્રાપ્તિ
કેવળ ને કેવળ
ગુરુની કૃપાથી થાય છે !**

‘મારી જીભ ઉપર પગ મૂકીને તમે ચાલો છો તો મારા ખભે ચઢવામાં શું વાંધો છે ?’ અત્યારે વરસતા વરસાદમાં ઘરનાં ઢોર પર ઘરનો મોભ અને પતરાં પડે ત્યારે રેસ્ક્યૂ-બચાવ કાર્ય કરવું એ મહત્વનું ને અગત્યનું છે એટલે ભગવાનને કહ્યું કે, ‘મારે ખભે ચઢી જા અને આ કાર્યને પૂર્ણ કર.’ પણ ત્યારે આપણે વેવલાવેડા કરવા જઈએ અને એટલે તો તેઓએ ઝાટકીને આવું કહી દીધું. આ આપણે સૌએ સમજવા જેવું છે. ‘જીભ ઉપર પગ મૂકવો’ એટલે ? એમના વચનને લોપવું. એમની વાણી દ્વારા એમણે એમના ભક્તો, એમના શિષ્યો ને અનુયાયીઓને જેટલો આદેશ કર્યો છે એનું પાલન આપણે ના કરી શકીએ તો આપણે એમની જીભ ઉપર પગ મૂક્યો કહેવાય. મહિમાની આપણે બહુ મોટી મોટી વાતો કરીએ છીએ, પણ એમનું વચન આપણે કેવા ભાવથી અદ્ધર ઉપાડીએ છીએ ને આપણા પોતાના જીવન-વર્તનમાં લાવીએ છીએ તે જોવાનું છે. ત્યારે ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ ભૂમિ પર બેસી ગયા ને પેલો ભગત બિચારો તરત ખભે ચઢી ગયો.

આપણે જ્યારે ગુરુઆજ્ઞાના સાંઈઠમા વર્ષની ઉજવણી કરીએ છીએ ત્યારે સાહેબદાદાએ એમના ગુરુની આજ્ઞાને કેવી માનીને પાળી ! આપણે પણ તેઓની આજ્ઞા પાળવાની રુચિ રાખીએ, એમના વચનને વિશે શ્રદ્ધા ને વિશ્વાસ રાખીએ, એમની મૂર્તિનું અનુસંધાન ને બળ લઈએ તો કુદરત એવી છે કે, બધાં પરિબળો આસપાસથી ગોઠવાઈ જાય.

કોલેજમાં ભણતા એક વિદ્યાર્થીને એક પ્રસાદીની જગ્યા ઉપર ઓટો બાંધવાની આજ્ઞા થાય. એની પાસે શું સાધન-સંસાધન હોય ? અને એ વિદ્યાર્થી પોતે રહે વલ્લભવિદ્યાનગરની કોલેજની હોસ્ટેલમાં અને ત્યાં અટલાદરાના રસ્તે ઓટલો બાંધવાનો ! આપણે આપણી બુદ્ધિથી વિચાર કરીએ તો કોણ કરશે ? ને કેવીરીતે થશે ? ને શું થશે ? બાપજી તો કહે, પણ આપણાથી તો થઈ શકે તેમ નથી. અને તેમાંય નબળું વિચારીએ કે, ‘આપણી શક્તિ પ્રમાણેની ભક્તિ કરવી.’ એમ કરીને

આપણે ગુરુવચનને લોપવાનો રસ્તો શોધી કાઢીએ. પણ આજે જ્યારે આપણે ગુરુઆજ્ઞાનાં સાઠમા વર્ષની-‘ગુરુઆજ્ઞા મહિમા પર્વ’ની ઉજવણી કરીએ છીએ ત્યારે ગુરુનો મહિમા અને ગુરુના વચનનો મહિમા આપણે સમજીએ.

શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજનાં શ્રીચરણોમાં બેસીને શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવના નામ સાથે જોડાયેલી આ વિદ્યાભૂમિ ઉપર આપણે સૌ સામૂહિક સંકલ્પ ને પ્રાર્થના કરીએ કે, અમને પ્રાપ્ત થયેલા અમારા ગુરુ મહારાજનો અમને યથાર્થ મહિમા સમજાય. એમના સ્વરૂપનું અમને યથાર્થ દર્શન પ્રાપ્ત થાય. એ દર્શન પ્રાપ્ત થવું એટલે ? એમના વચનનું અમને અનુસંધાન રહે અને તેઓ રાજી થાય, એમની પ્રસન્નતા પ્રાપ્ત થાય તેવો

હાંહાંગડથલ સંપ, સુહૃદભાવ ને એકતાનો સિદ્ધાંત જાળવીને, ભગવાન ને ભગવાનના ભક્તોની સેવા-પરિચર્યા ભગવાનની પ્રસન્નતાર્થે કરવાનો રૂડો સંકલ્પ કરીએ.

**સૌ સામૂહિક
સંકલ્પ ને પ્રાર્થના કરીએ કે,
અમને પ્રાપ્ત થયેલા અમારા
ગુરુ મહારાજનો અમને
યથાર્થ મહિમા સમજાય.
એમના સ્વરૂપનું અમને
યથાર્થ દર્શન
પ્રાપ્ત થાય.**

અહીં જે બધાં આવ્યાં છે તેઓ ભગવાનના ભક્તો છે, એકાંતિક મુક્તો છે. એમની સેવા-પરિચર્યા કરવાનો અમને મોકો મળ્યો તે ભગવાનની પ્રસન્નતા અર્થે કરીએ. ભગવાન શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજ તો મંદિરમાં જાળીની અંદર છે, આપણે એમની શું સેવા કરીશું ? પણ એમનાં દર્શન માટે તલપાપડ એવા આ ભક્તો કે જેઓ દૂરદૂરથી પધાર્યા છે, તે ભક્તોની આપણે ભગવાનની પ્રસન્નતાર્થે મન, વચન, કર્મથી કાંઈક સેવા કરી શકીએ

તો આપણે આપણા પક્ષેથી ભક્તિ અદા કરી કહેવાય ! એ ભાવથી આ ડિસેમ્બર મહિનાના છેલ્લા રવિવારની પદયાત્રા વર્ષોવર્ષ ગોઠવાય છે. અને દિન-પ્રતિદિન એમાં ભાગ લેનારા અક્ષરમુક્તોની સંખ્યા વધતી જાય છે. ખુરશીઓ ઓછી પડતી જાય છે, મંડપ મોટો થતો જાય છે ; એ માહાત્મ્ય છે ! સંખ્યા વધી એના કરતાં આ સમજણનો દઢાવ વધ્યો એ બહુ મહત્વની ને અગત્યની બાબત છે ને તેનાથી ગુરુહરિ સાહેબદાદા રાજી થાય છે.

સહજનંદસ્વામી મહારાજની જય !

